

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 557 din 21.09.2022

Dosar nr: 171/2022

Petiția nr: 1748/08.03.2022

Petentă:

Reclamat: BRD GROUPE SOCIETE GENERALE S.A.

Obiect: petentul, cetățean marocan, rezident pe teritoriul României, a fost tratat discriminatoriu de către reclamată, prin închiderea conturilor în USD motivat de faptul că ar deține cetățenie siriană

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. BRD GROUPE SOCIETE GENERALE S.A. cu sediul în București, B-dul. Ion Mihalache, nr.1-7, sector 1.

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa nr. 2203/25.03.2022 a fost citat petentul, iar prin adresa nr.1748/25.03. 2022 a fost citată partea reclamată, părțile fiind înștiințate de faptul că, în caz de neprezentare au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/note scrise/completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă.

5. Partea reclamată a depus un punct de vedere înregistrat sub nr. 2728/13.04.2022.

6. Prin adresa nr. 3159/04.05.2022, s-a comunicat petentului punctul de vedere depus de partea reclamată.

7. Petentul a depus concluzii scrise prin adresa înregistrată cu nr. 3750/24.05.2022.

8. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

9. Prin adresa nr. 1748/08.03.2022, petentul sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare pe criteriu de etnie, respectiv locul nașterii.

10. Petentul este cetățean marocan, de etnie arabă, născut în Siria și stabilit în România, fiind căsătorit din anul 2018 cu un cetățean roman. În motivarea petiției, petentul arată că, la data de 15.07.2020, a încheiat cu reclamata BRD-GSG SA o serie de contracte de subscriere produse și servicii persoane fizice, în raport de care a deschis trei conturi, două în valută USD și unul în RON la unitatea bancară reclamată. Pentru conturile deschise, petentul a desemnat-o drept împuternicit, pe soția sa.

11. Ulterior, în cursul anului 2021, a solicitat aceleași bănci deschiderea unor conturi bancare în USD și Lei pentru societatea comercială pe care o deține, ocazie cu care s-a dispus demararea unor verificări efectuate de funcționarii băncii, reținându-se că ar deține cetățenie siriană, motiv în raport de care i s-a solicitat închiderea conturilor.

12. Petentul arată că, la data de 11.03.2021, a fost înștiințat via e_mail de către BRD Groupe Societe Generale SA că, potrivit politicii Societe Generale în domeniul embargourilor și sancțiunilor internaționale, nu acceptă nicio operațiune care implică persoane, entități, mărfuri de origine siriană în tranzacții cu dolari americani USD.

14. Prin adresa de înaintare a înștiințării nr.102/11.03.2021, BRD-Ag.Victoria, comunicată via e_mail, petentului i s-a sugerat faptul că singura variantă prin care acesta ar putea deține cont în USD ar fi prin renunțarea la cetățenia siriană, dovedită printr-un act oficial.

15. Petentul arată că prin închiderea conturilor bancare în USD i-a fost restrâns accesul la furnizarea serviciilor bancare, sens în care apreciază că s-a produs o discriminare directă întrucât a fost tratat mai puțin favorabil decât a fost sau ar fi fost o altă persoană într-o situație comparabilă, dar de altă rasă sau origine etnică.

16. În motivarea petiției petentul apreciază că discriminarea este și vădit injustă față de împrejurarea că, în realitate, acesta nu este cetățean sirian, ci este cetățean marocan doar născut în Siria, în orașul Damasc, sens în care apreciază că nu există un scop legitim care să justifice în mod obiectiv luarea unor măsuri restrictive față de acesta.

17. Prin concluziile scrise depuse la dosarul cauzei, petentul solicită respingerea apărărilor formulate de partea reclamată prin punctul de vedere depus la dosar, apreciind că documentul invocat de aceasta în susținerea cazului de restrângere a drepturilor sale, în speță *Fișa de actualizare date client persoane fizice*, este lipsită de valoare juridică și fără relevanță. Mai mult, petentul arată că documentul a fost pretipărit de bancă, și completat în limba română, o limbă necunoscută de către acesta.

18. Petentul apreciază că reclamata nu a făcut dovada scopului legitim pentru care a întrerupt relația contractuală dar nici a caracterului necesar al măsurii dispuse. Acesta apreciază faptul că, contrar susținerilor reclamatei, nici Regulamentul (UE) nr. 36/2012 dar nici alte reglementări comunitare ori internaționale nu au impus întreruperea relațiilor bancare cu persoane născute în Siria și nici nu ar fi putut exista o astfel de limitare întrucât

această măsură ar fi injustă și contrară Declarației Universale a Drepturilor Omului, adoptată și proclamată de Adunarea Generală O.N.U. prin Rezoluția 217 (III) din 10.12.1948.

19. În raport de înscrisurile anexate de reclamată, petentul solicită CNCD a constata faptul că în realitate, prin Regulamentul (UE) nr.36/2012 au fost impuse restricții doar unor anumite categorii de persoane, deci nu tuturor persoanelor născute în Siria. În completarea acestei opinii, petentul precizează că persoanele menționate la art. 14 din Regulamentul (UE) nr.36/2012 au fost definite la art. 15 din Regulament și enumerate în anexele II și III la acesta, și se referă la persoanele fizice ori juridice, entitățile ori organismele care, în conformitate cu art.19 alin1 din Decizia 2011/782/PESC, au fost identificate de Consiliu ca fiind cele responsabile de represiune violentă împotriva populației civile din Siria, persoane sau entități care beneficiază de avantaje din partea regimului sau care sprijină regimul, precum și persoane fizice ori juridice și entitățile asociate cu acestea.

20. În raport de argumentele enunțate de reclamată în justificarea măsurii, petentul apreciază că nu se încadrează în niciuna dintre situațiile expuse, ceea ce denotă că nu există un scop legitim al acesteia.

21. Mai mult, petentul apreciază că susținerile reclamatei sunt goale de conținut, întrucât nu a făcut dovada afirmațiilor făcute, respectiv că ar face plățile în dolari americani prin intermediul Societe Generale New York, sau că acceptarea unor tranzacții în USD cu persoane de origine siriană ar expune unitatea bancară unor sancțiuni, ori că aceasta ar fi fost sancționată vreodată pentru că ar fi menținut conturi bancare în USD pentru persoanele născute în Siria.

22. Petentul arată că Banca este în eroare cu privire la sensul noțiunii de persoane aflate în situații identice sau comparabile, întrucât prin această noțiune nu se înțelege, persoane de aceeași etnie.

23. În susținerea petiției, petentul a depus în probațiune : cele 3 Contracte de subscriere produse și servicii persoane fizice încheiate la 15.07.2020 încheiat cu BRD- Groupe Societe Generale SA- Suc. Dorobanți, Certificat de căsătorie emis în 18.10.2018, Cerere de aderare MyBRD întocmită la 20.07.2020, e_mail primit în 08.03.2021 de la –manager clientela affluent BRD Ag. Victoria, Adresă nr. 102/11.03.2021 emisă de Grup București Nord- BRD Ag. Victoria, formular închidere produse și servicii persoane fizice din 11.03.2021

24. În concluzie, petentul solicită constatarea faptei de discriminare și aplicarea amenzii contravenționale, solicitând obligarea părții reclamate șă publice în mass-media un rezumat al hotărârii.

Susținerile părții reclamate

25. Prin adresa nr. 2728/13.04.2022, partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere, prin intermediul căruia solicită respingerea petiției.

26. În motivarea punctului de vedere, reclamata arată că petentul a devenit clientul BRD începând cu luna iulie 2020 prin deschiderea unor conturi curente în Lei și USD, specificând că, la momentul demarării relației contractuale, a fost prezentată cetățenia marocană.

27. Reclamata arată că, în urma unei tranzacții în valoare de 10.000 USD către contul petentului, a dispus efectuarea de verificări suplimentare, ocazie cu care s-a aflat că acesta deține și cetățenie siriană. Pe acest considerent petentul a fost încadrat în clasa de risc ridicat de către Bancă, fiind notificat că vor fi închise conturile în moneda USD, ținând cont de politica Grupului Societe Generale în domeniul embargourilor și sancțiunilor internaționale, de neacceptare a niciunei operațiuni care implică persoane, entități, mărfuri de origine siriană, în tranzacții cu dolari americani.

28. În motivarea măsurii dispuse de reclamată, aceasta arată că restrângerea dreptului petentului este justificată de un scop legitim, fiind recunoscute la nivel global restricțiile impuse atât la nivel european, prin intermediul Regulamentului (UE) nr. 36/2012 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Siria, cât și mondial, prin Office of Foreign Asset Control (OFAC) entitate organizată în subordinea United States Departament of the Treasury.

29. Reclamata arată că este membră a Grupului Societe Generale, motiv pentru care trebuie să se conformeze standardelor de prudență bancară în materie de cunoaștere a clientelei și de gestiune prudentă a riscurilor asociate produselor, serviciilor și tranzacțiilor bancare astfel cum sunt stabilite la nivel național și internațional.

30. Reclamata precizează că motivul pentru care este nevoită să aplice cele mai înalte standarde de prudență bancară, este acela că orice plată în monedă USD se face prin intermediul unei Bănci intermediare, în cazul reclamatei fiind Societe Generale New York (entitate înregistrată în USA), iar acceptarea unor tranzacții bancare în USD cu persoane de origine siriană ar expune SG New York unor sancțiuni din partea OFAC, fiind de notorietate strictețea sancțiunilor aplicate de guvernul american mai ales entităților din USA. Astfel, reclamata apreciază cu scopul restrângerii accesului la conturi USD este cât se poate de legitim.

31. În probațiune a depus la dosar: Contractul de subscriere produse și servicii persoane fizice încheiat cu petentul la data de 15.07.2020, pașaportul petentului, permisul de ședere al petentului, Fișă actualizare date client persoane fizice încheiată cu petentul la data de 23.09.2020, adresa nr. 102/1.03.2021 emisă petentului și cerere stopare card nr. 2743601/11.03.2021,

32. În concluzionarea punctului de vedere, reclamata apreciază că nu ne regăsim în prezența unei fapte de discriminare întrucât restrângerea dreptului petentului este justificată de un scop legitim, metoda de realizare fiind una adecvată și necesară, reclamata arătând că aplică același tratament tuturor persoanelor aflate în situația petentului, sens în care precizează că în perioada martie 2021-martie 2022 BRD a aplicat

același tratament unui număr de 7 persoane. Pentru toate aspectele expuse prin punctul de vedere formulat, solicită respingerea petiției.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României:
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare
- Regulamentul (EU) nr. 36/2012 al Consiliului din 18 ianuarie 2012 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Siria și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 442/2011
- Decizia de punere în aplicare (PESC) 2020/212 a Consiliului din 17 februarie 2020 privind punerea în aplicare a deciziei 2013/255/PESC privind măsuri restrictive împotriva Siriei

33. În fapt, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare asupra petentului, cetățean marocan rezident pe teritoriul României și căsătorit cu un cetățean român, căruia i-au fost închise conturile bancare personale deținute în valută USD, și i-a fost refuzată cerere de deschiderea a unui cont bancar pentru societatea comercială deținută, pe motiv că provine dintr-o țară cu risc ridicat de reputație.

34. Analizând petiția astfel cum a fost formulată, cât și concluziile scrise depuse la dosar de petent și înregistrate sub nr. 3750/24.05.2022, se va reține faptul că petentul arată faptul că la data de 15.07.2020 s-a adresat reclamatei BRD Groupe Societe Generale SA cu o cerere de deschidere a trei conturi personale, unul în lei și două în valută USD. La momentul solicitării, petentul arată că a îndeplinit toate formalitățile necesare deschiderii conturilor, sens în care a completat formularele tip impuse de bancă și a anexat documentele de identitate. Prin depunerea formularului tip, se arată că petentul a declarat și învederat unității bancare faptul că este cetățean marocan, născut în Damasc- Siria.

35. Petentul arată că, ulterior deschiderii celor trei conturi mai sus descrise, la data de 20.07.2020 a solicitat acces la aplicația mobilă My BRD Mobile/My BRD Net, cerere ce a fost aprobată.

36. Se arată prin înscrisurile depuse la dosar faptul că, la data de 08.03.2021, reprezentantul reclamatei - *respectiv managerul clientela afluent, cel cu care a semnat și documentația aferentă deschiderii celor trei conturi* - i-a comunicat via e_mail politica Societe Generale cu privire la persoanele cu origine siriană, și anume faptul că acestea nu pot deține un cont în valută USD și nu pot derula prin conturi operațiuni în valută USD. În același context, reprezentantul reclamatei i-a comunicat petentului că, în urma discuțiilor cu colegii de la conformitate, singura variantă a petentului de a deține cont în valută USD, ar fi renunțarea la cetățenia siriană.

37. Ulterior acestui e_mail, la data de 11.03.2021 a fost emisă adresa nr. 102, prin care îi este adus la cunoștință petentului faptul că politica grupului din care reclamata face parte,

nu acceptă nicio operațiune care implică persoane, entități, mărfuri de origine siriană tranzacții cu dolari americani, sens în care îi comunică petentului că sunt interzise tranzacțiile (plăți/încasări) în USD derulate prin conturi indiferent de deviza acestor conturi. Odată cu primirea acestei adrese, cel mai probabil la ghișeul unității bancare, petentul a făcut mențiunea pe adresa primită a faptului că a recepționat documentul însă îi contestă temeinicia, declarând că prin acest înscris este obligat/forțat să-și închidă contul.

38. Colegiul director constată, prin înscrisurile depuse, faptul că a fost înaintat și formularul de închidere produse și servicii persoane fizice datat 11.03.2021, care nu este semnat/asumat de către petent ci doar de partea reclamată prin același reprezentant ca cel din documentația inițială de deschidere a conturilor.

39. Analizând și punctul de vedere formulat de partea reclamată, în speță înscrisul înregistrat pe rolul CNCD sub nr. 2728/13.04.2022, Colegiul director constată faptul că reclamata contestă acuzațiile petentului, arătând în acest sens că petentul a fost clientul băncii începând cu luna iulie 2020 deținând un cont în lei și două în valută USD, precizând în mod greșit faptul că petentul ar fi ascuns cetățenia pe care acesta o avea în realitate. Cu referire la acest aspect, Colegiul director analizează înscrisul anexa1 la care face referire reclamata, constatând în acest sens faptul că în realitate, este indicat formularul tip completat de petent cu ocazia deschiderii conturilor, mai mult decât se constată faptul că petentul fiind de bună credință, a menționat că este născut în Siria-Damasc și că deține cetățenie marocană.

40. În completarea motivelor în raport de care solicită respingerea petiției, reclamata precizează faptul că, cu ocazia verificărilor periodice efectuate dar și ca urmare a unei tranzacții efectuate pe unul dintre conturile în valută, respectiv transferul unei sume de 10.000 USD către petent, s-a constatat faptul că deține și cetățenie siriană.

Referitor la acest aspect, analizând înscrisul din anexa 2 înaintat de reclamată, se constată că fișa de actualizare date client persoane fizice întocmită la 23.09.2020 cuprinde aceleași date ca și cele conferite de petent la data de 15.07.2020, respectiv faptul că petentul s-a născut în Siria și că deține cetățenie marocană conform documentelor emise de Ambasada Marocului din Doha, prin urmare aluzia reclamatei nu este justificată, întrucât aceasta avea cunoștință de toate aspectele antamate în anexa 2 încă de la momentul deschiderii conturilor în luna iulie 2020.

Referitor la tranzacția enunțată, Colegiul constată că nu s-au depus dovezi din al căror cuprins să rezulte aspectele aduse cu titlu de argument de către reclamată.

41. Astfel, Colegiul director urmează să analizeze, potrivit obiectului petiției și în raport de documente depuse la dosarul cauzei, în ce măsură faptele sesizate sunt de natură discriminatorie și pot aduce atingere drepturilor recunoscute de lege, prin manifestări și atitudini care pot crea un cadru de inegalitate. Colegiul director urmează a se pronunța asupra aspectelor sesizate de petent, respectiv asupra tratamentului aplicat acestuia de către partea reclamată, în sensul în care ulterior deschiderii conturilor, acesta din urmă a decis închiderea conturilor în valută USD deținute de petent, justificându-și măsura ca fiind

determinată de politica Grupului Societe Generale în domeniul embargourilor și sancțiunilor internaționale de neacceptare a niciunei operațiuni care implică persoane ori entități, mărfuri de origine siriană în tranzacții cu dolari americani.

42. În drept, Colegiul director se raportează la actul normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

43. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de C.N.C.D. este una administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile litigante, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

44. Conform art. 2, alin.1 din OG nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare *„orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

Astfel, se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- dreptul să fie justificat

45. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2, alin.1 din OG nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de către petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;
- b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2, alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;
- c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

46. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2, alin.1 din OG nr.137/2000, republicată.

Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie, *naționalitate* etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.).

47. Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristici sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, *naționalitate*, convingeri etc.) invocat de petent constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

48. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (a se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza *Bilka Kaufhaus*, parag.31, cauza C-33/89 *Kowalska* [1990] ECR I-2591, parag.16; cauza C-184/89 *Nimz* [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 *Danfoss* [1989] ECR 3199, parag.16; cauza C-127/92, *Enderby* [1993] ECR 673 parag. 16).

49. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, prin diferențiere se înțelege tratamentul diferit al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară*” (*Marckx împotriva Belgiei*, 13 iunie 1979,

§32). Astfel, „trebuie stabilit, între altele, dacă situația pretinsei victime poate fi considerată ca fiind similară cu a acelor persoane care au fost tratate mai favorabil” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60). Diferențierea se realizează și atunci când persoane care se află în situații semnificativ diferite nu sunt tratate în mod diferit (*Thlimmenos împotriva Greciei*, 6 aprilie 2000, §44).

50. Astfel, Colegiul Director analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art. 2 al OG nr. 137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excudere, deosebire sau preferință și care circumstanțiat la situația petentului, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

51. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de OG nr. 137/2000, republicată.

52. În speța de față, petentul susține că a fost discriminat de către partea reclamată care, prin acțiunile și concluziile sale, a considerat că naționalitatea petentului este neconformă pentru păstrarea unui cont bancar în valută USD și i-a limitat acestuia accesul la conturile sale deținute în valută USD, banca dispunând închiderea conturilor în valută pe motiv că are cetățenie siriană, Siria fiind considerată o țară cu risc ridicat de reputație, mai mult decât atât sugerându-i să renunțe la cetățenia siriană.

53. Din analiza obiectului petiției, Colegiul reține criteriul naționalității (naționalitatea desemnează cetățenia - conform DEX: *naționalitate = apartenență a unei persoane la o anumită națiune; cetățenie* și, implicit, se referă la instituția cetățeniei). Din ansamblul înscrisurilor depuse la dosar se poate reține că faptele imputate în sarcina părții reclamate au fost determinate de criteriul invocat, respectiv naționalitatea.

54. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 din OG nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale, *ipso facto* și constituind mobilul principal al actului sau faptului discriminatoriu. În situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit indus și criteriul interzis de lege.

55. Raportat la obiectul petiției, Colegiul Director al CNCD are în vedere și dispozițiile art.2 alin.(3) din OG nr.137/2000, republicată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, potrivit căruia: „Sunt discriminatorii potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane,

pe baza criteriilor prevăzute la alin (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”.

56. Colegiul director constată că, în prezenta speță, regulile aparent neutre ce au fost adoptate, au produs, în fapt, un dezavantaj petentului care a fost pus pe o poziție de inegalitate față de celelalte persoane care își pot păstra conturi bancare personale în valută USD. Din apărările părții reclamate, Colegiul director reține că scopul legitim urmărit de aceasta a fost exclusiv de a aplica prevederile fără a exista o diferențiere în cazul în care apare un eveniment pentru care este necesară o procedură specială, aceasta putând analiza alte căi prin care s-ar putea atinge scopul urmărit, astfel încât să nu se genereze efectul de dezavantajare.

57. Colegiul director constată că partea reclamată a adoptat o metodă neadecvată în atingerea scopului urmărit, putând să prevadă în regulamentele interne anumite excepții pentru cetățenii străini care locuiesc pe teritoriul României în condiții legale, nefiind limitare pentru înrolarea acestor persoane ca și clienți ai băncii, chiar dacă ei provind din țări aflate pe liste cu risc. Cetățenii străini (cei care nu au cetățenia română, apatrizii, și cei cu dublă cetățenie, din care nici una nu este română) au aceleași drepturi și libertăți civile ca și cetățenii români, persoane fizice, conform prevederilor art. 18 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „Cetățenii străini și apatrizii care locuiesc în România se bucură de protecția generală a persoanelor și a averilor, garantată de Constituție și de alte legi”. De asemenea, art. 27 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil, republicată, îi asimilează, în condițiile legii, pe cetățenii străini și apatrizi, cu cetățenii români, în ceea ce privește drepturile lor civile iar potrivit art. 3 Drepturile străinilor din OUG nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România: (1) Străinii care locuiesc legal în România se bucură de protecția generală a persoanelor și a averilor, garantată de Constituție și de alte legi, precum și de drepturile prevăzute în tratatele internaționale la care România este parte.

58. Totodată, în ceea ce privește susținerea părții reclamate cu privire la faptul că aceasta a sesizat cetățenia petentului ulterior deschiderii conturilor în valută, mai exact cu ocazia actualizării datelor, Colegiul director, analizând înscrisul din anexa 2 înaintat de reclamată, constată că fișa de actualizare date client persoane fizice întocmită la data de 23.09.2020 cuprinde aceleași date ca și cele conferite inițial de petent la data de 15.07.2020, respectiv faptul că petentul s-a născut în Siria și că deține cetățenie marocană conform documentelor emise de Ambasada Marocului din Doha, prin urmare aluzia reclamatei nu este justificată, întrucât aceasta avea cunoștință de toate aspectele antamate în anexa 2 încă de la momentul deschiderii conturilor în luna iulie 2020.

59. Din acest punct de vedere se impune a preciza că persoanele juridice, inclusiv companiile private, trebuie să manifeste exigență și preocupare, având în vedere importanța respectării principiului nediscriminării. Or, inclusiv furnizorii de servicii, comercianții trebuie să aibă în vedere această exigență pentru prevenirea oricăror posibile comportamente discriminatorii deoarece dreptul de a nu fi supus discriminării constituie

unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă, având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratând pe cineva mai puțin favorabil pe baza unor criterii inerente, sugerează în primul rând, dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

60. Prin urmare, având în vedere întregul complex de împrejurări și documentele existente la dosar, Colegiul director constată că se poate reține existența faptei de discriminare conform art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000. Sunt incidente, de asemenea, și prevederile art. 10 ale OG nr. 137/2000, care stabilesc: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia un orice alt tip de contract.” [...]”.*

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate intră sub incidența dispozițiilor art. 2, alin. (1) și art. 10 lit. d) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, reprezentând fapte de discriminare.
2. Sancționarea părții reclamate BRD GROUPE SOCIETE GENERALE S.A. cu sediul în București, B-dul. Ion Mihalache, nr.1-7, sector 1 cu amendă de 10.000 lei pentru faptele prevăzute la art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 10 lit. d) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
3. O copie a hotărârii se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Directia Generală de Impozite si Taxe Locale Sector 1, conform OG nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este

obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20, alin. 10 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA - Membru

GRAMA HORIA – Membru

MOȚA MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA - Membru

Redactată și motivată: M.M./C.G.

Data redactării: 19.12.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.